Spreektekst GroenLinks AB 2023

Dankuwel voorzitter. En dank ook aan alle betrokkenen die hebben meegewerkt aan de totstandkoming van de voorjaarsnota en onze vragen hebben beantwoord.

Voorzitter, daar staan we dan weer. Een jaar verder met dit college. Maar ook een jaar wijzer? Afgelopen jaar staat wat GroenLinks betreft in het teken van onzekerheid, gebaseerd op een financiële werkelijkheid - in plaats van de realiteit. Want alles is moeilijk en bezuinigen moet, maar we houden gek genoeg dan wel weer 34 miljoen over - omdat veel niet realiseerbaar blijkt.

We zien dat deze voorjaarsnota de toekomst niet veel daadkrachtiger invult in Haarlemmermeer. In plaats van actie te ondernemen op de donkere wolken in 2026 en 2027, houdt dit college zichzelf en ons als raad vast in een soort krampachtige angst.

De angst tussen aan de ene kant niet durven te investeren in inwoners en samenleving nú, om straks erger te voorkomen, en aan de andere kant de huidige visies niet te kunnen realiseren door de personeelstekorten, inflaties en andere huidige crises, waardoor we incidentele middelen maar constant blijven oppotten tot bizar hoog weerstandsvermogen. We missen de echte keuzes die gemaakt moeten worden, willen we klaar zijn voor de toekomst.

Voorzitter, we hebben het bij de afgelopen jaarrapportage gehad over een marshmallow. Een marshmallow die wel te verstaan meer dan 5% van de daadwerkelijk geplande activiteiten en uitgaves symboliseert, die ten koste van de toekomst van de inwoner, niet zijn gerealiseerd in 2022. Dit is wat ons betreft geen reden tot juichen, of vergelijking met snoepgoed, maar een teken dat we een dromende gemeente zijn. Een gemeente die zit te slapen. Een gemeente die zo dicht met haar neus in de boeken zit, dat ze de realiteit niet onder ogen ziet, en niet tot de nodige actie durft over te gaan.

GroenLinks Haarlemmermeer houdt niet van happen lucht gemaakt van varkensgelatine. Wij geloven in zaaien. Wie zaait, zal oogsten. 5% niet zaaien, betekent voor ons ook minder rendement bij de oogst.

En met het risico om in herhaling te vallen, citeer ik mezelf van precies een jaar geleden: “Willen we klaar zijn voor toekomstige crises, meervoud, dan kunnen we ons er niet met een zesje vanaf maken, maar moeten we systematische veranderingen doorvoeren.”

Voorzitter, klein voorbeeld van hoe deze gemeente weigert de systematische veranderingen op te pakken. We lezen in de schriftelijke beantwoording van vragen van D66 dat deze gemeente wacht met het kopen van biologische bloembollen, omdat deze nog te duur zijn. Door daar nu niet in te investeren, houdt je het systeem in stand wat je wilt veranderen. Je schuift de moeilijke keuze -in dit geval een aantal jaar wat minder bloemen- voor je uit. En ondertussen vergiftig je mens, dier en bodem verder.

Hetzelfde zien wij gebeuren met de weinige investeringen die worden gedaan op andere klimaatmaatregelen. Halfbakken acties, of wachten op het Rijk. Daar zijn wij niet van. Daarom dienen wij op dit gebied een motie in die het onder andere vanuit de SvN makkelijker moet maken om gezamenlijk rendement te halen uit klimaatinvesteringen.

Zaaien en oogsten kan niet als je als raad niet goed wordt meegenomen in de landelijke ontwikkelingen. Ook daarom legt GroenLinks graag weer aan de gehele raad zaken voor om op onze eigen agenda, de SAR te plaatsen. En we hopen dat we niet de enigen zijn dit jaar, aangezien we het

dit najaar nog hebben gehad over het belang van die SAR. We dienen amendementen in om de Hervormingsagenda Jeugd, de P-Miek-belasting van ons stroomnet, de Waterkwaliteit, en anti-discriminatie op te nemen in de raadsagenda van komend jaar. Allemaal belangrijke ontwikkelingen, waar we gezamenlijk de politieke kaders in dienen mee te geven aan ons college, voordat we verrast worden door de werkelijkheid.

Voorzitter, we kunnen ook niet wachten om volgend jaar te kijken wat er van die 10 miljoen investering op personeel terecht is gekomen, wat in onze ogen nog steeds niet realistisch is in deze arbeidsmarkt. Liever hadden we gezien dat een gedeelte van die middelen ingezet werd op het terugdraaien van de bezuinigingen in het sociaal domein, zoals we bij de najaarsraportage voorstelden. Maar de meerderheid besloot anders, en inmiddels zien we de bezuinigingen met “groot maatschappelijke impact” in de boeken staan als “volgens planning”. Welke planning, vragen wij ons af? In hoeverre worden de organisaties hierbij begeleid en gestuurd door het college, en welke integraliteit en afwegingen worden daarbij meegenomen? Hoe worden wij hier als raad in meegenomen? Waar hebben wij als raad mogen sturen? Voor zover we kunnen achterhalen is ons SAR-amendement van vorig jaar afgedaan met het toezenden van het collegebesluit hierover. Dat is wat ons betreft niet de raad betrekken bij deze belangrijke keuzes.

Belangrijker voor nu vinden we het nog om onze inwoners te beschermen tegen nog hardere klappen op het sociaal domein, waarmee we blij zijn mede-indiener te kunnen zijn met de motie van de PvdA hierover.

In zijn algemeenheid vragen we de raad en het college nog eens goed te kijken naar de boekhoudkundige werkelijkheid en zoeken we graag gezamenlijk met deze raad naar oplossingen om te voorkomen dat we de aankomende jaren wel vaker het overschot wegstorten, zonder het te hebben geïnvesteerd. We dienen een motie in, genaamd “een impuls aan de samenleving", om met elkaar op zoek te gaan naar waar we nu juist incidenteel op moeten investeren, om straks het gat van 26 en 27 te verkleinen. Ook willen we voorstellen om onderzoek te laten doen naar baatbelasting, hiervoor vindt u ook een motie van ons terug in ibabs.

Voorzitter, als je blijft doen wat je deed, krijg je wat je kreeg. Wij zien de toekomst, ondanks de donkere wolken, positief kritisch tegemoet. Omdat we vertrouwen en geloven in onze inwoners. Maar dat vertrouwen van inwoners in de overheid, zakt snel, en vaak ook nog terecht. Daarom eindigen we als grootste oppositiepartij niet met nog meer moties of amendementen, maar met een hartekreet.

Het afgelopen jaar hebben we bijna elke raadsvergadering hier inwoners, instanties, bedrijven en organisaties mogen horen die hun onmacht en onvrede uitspraken over de onwelwillendheid van ons college om met hen in gesprek te gaan. Ook bij de bijzondere raadsvergadering in Nieuw-Vennep en Haarlemmermeer-West zijn er langslepende dossiers voorbij gekomen waarbij ik me vaak schaam een afgevaardigde van deze gemeente te zijn. Want steeds horen we beterschap van het college. Maar beterschap is achteraf, als de crisis al heeft plaatsgevonden. De raad zou het laatste redmiddel moeten zijn voor een inwoner die met zijn handen in het haar zit.

Daarom de hartekreet: Kom uit die angst van niet-handelen. Stop met het redeneren vanuit de boeken en beleidsregels. Stap af van die procedures. En ga vaker het gesprek aan. Durf te vertrouwen op je inwoner, door in hen, en de maatschappij te investeren.

Tot zover, voorzitter.